

Agència Catalana de l'Aigua
Provença, 260
08008 Barcelona

Sr. Director Samuel Reyes i Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua

Assumpte: Aportacions i al·legacions al projecte de Reglament de la Planificació hidrològica a Catalunya

Josep Ribera Turró amb DNI 39109992X en representació de la TAULA DEL LLOBREGAT (<https://taulallobregat.org/> email info@taulallobregat.org)

EXPOSA

Aquesta Agència ha presentat una proposta de projecte de Reglament de la planificació hidrològica a Catalunya, a tenir en compte en el desenvolupament dels propers Plans de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya (PGDCFC), en els programes de mesures associats, en els programes de seguiment i control i en els plans i programes de gestió específics, suposadament incorporant-hi les previsions derivades de les modificacions en les normes bàsiques estatals, catalanes i comunitàries.

En línies generals, el projecte preveu derogar el Decret 380/2006, de 10 d'octubre que conté un desenvolupament reglamentari del contingut mínim d'aquests instruments. Actualment aquesta regulació ha esdevingut insuficient, i obsoleta, per l'aprovació de normativa comunitària i estatal. També ha estat motiu per a la seva derogació la fixació del Reial Decret 515/2013, de 5 de juliol, per la qual es regulen els criteris i procediments per determinar i repercutir les responsabilitats per incompliment del Dret de la Unió Europea, on es considera un incompliment de la normativa comunitària tant la transposició tardana de directives europea, com l'adequació tardana de la normativa autonòmica a la legislació bàsica estatal dictada en compliment de la normativa europea, essent traslladable la responsabilitat i sanció que en el seu cas s'imposi a l'Estat Espanyol a la Comunitat autònoma. Així, doncs, aquesta s'entreu com una motivació coercitiva important pel tal de presentar aquest nou projecte de Reglament vist que des de l'any 2006 no s'ha adaptat la planificació hidrològica catalana a l'àmbit ni estatal ni europeu.

Es de remarcar que els tres cicles dels Plans de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya (2009-2015), (2016-2021) i el tercer (2022-2027) s'han elaborat en base aquesta reglamentació obsoleta (aquest últim pendent d'aprovació definitiva) i per tant amb mancances importants en la seva elaboració.

L'estat espanyol va aprovar mitjançant Reial Decret 907/2007, de 6 de juliol, el Reglament de la planificació hidrològica, el qual ha estat modificat en successives actualitzacions, fins a la última pel Reial Decret 1159/2021, de 28 de desembre, que incorpora un seguit de modificacions i novetats.

Tanmateix, la part més important la constitueix el desenvolupament de l'Ordre ARM/2656/2008, de 10 de setembre, per que s'aprovava la instrucció de planificació hidrològica a nivell estatal (no essent d'aplicació a les conques internes de Catalunya). Bàsicament es tracta d'un desenvolupament de les instruccions tècniques amb un major grau de detall que en el Reglament per evitar disfuncions en les interpretacions de l'articulat, aspecte que dona objectivitat i transparència al contingut dels diferents plans. En resum es fixen instruccions tècniques, objectius i nivells de garantia, etc.

A Catalunya pròpiament no hi hagut un desenvolupament, publicitat i transparència d'aquestes instruccions. Aquesta absència d'instruccions normatives clares, concretes i definides a

Catalunya ha estat aprofitada per les diferents Direccions d'aquesta Agència per abordar políticament aspectes que eren purament d'àmbit científico-tècnics. Així, per exemple, en el 2n cicle de planificació, i ara en el 3r, s'ha reduït la quantia del 40% en els cabals de manteniment fixats en el Pla sectorial de cabals de manteniment de l'any 2006 sense cap mena de justificació científico-tècnica. En aquest 3r cicle de planificació, per exemple, hi ha una manifesta absència d'articulat normatiu que reguli i fixi l'estalvi, l'eficiència i l'ús sostenible de l'aigua en l'abastament urbà (tant el alta com en baixa), en els usos agrícoles i en els usos hidroelèctrics o bé es pretenen aprovar articulats que en comptes de facilitar la connectivitat fluvial literalment la perjudiquen. Hi havia una la proposta de nou articulat normatiu que esdevé un retrocés i és contrari a l'esmentada connectivitat fluvial.

En aquest sentit, hi ha varis elements a destacar d'aquesta proposta de Reglament de la planificació hidrològica però primer cal esmentar quin és l'actual diagnosi de l'estat dels rius catalans.

La diagnosi general del risc de no assolir el bon estat ecològic que especificava en la proposta del 3r cicle del Pla de Gestió, en línies generals, mostrava un panorama desolador que posa de manifest que l'explotació dels recursos i sistemes naturals hídrics ha sobrepassat amb escreix els límits de l'acceptable. L'actual situació de l'explotació dels recursos va associada a un model territorial i econòmic històric, però que s'ha intensificat a l'actualitat, amb un desenvolupament que ha estat font de vulnerabilitats i problemes, i que ha portat avui dia a patir-ne les conseqüències.

En tot aquest trànsit, hi hagut unes causes i condicions molt determinades que han propiciat els riscos i impactes als quals estan sotmeses actualment les diferents masses d'aigua. Una de les principals causes ha estat la inhibició en la imposició de límits que salvaguardin la satisfacció dels interessos i/o necessitats de la col·lectivitat, públiques, generals o d'interès comú. Una finalitat que té la seva raó de ser en l'administració pública i que malaurament, històricament, i fins i tot en la proposta d'aquest 3r Pla es torna a repetir.

En aquest context, la inhibició de l'administració en l'aprovació de normativa que reguli l'explotació dels recursos naturals, l'aprovació de normativa però sense la dotació de recursos humans i materials per a la seva aplicació, l'aprovació de normativa amb la dotació de recursos humans i materials però tot i així sense la seva aplicació pràctica, en certes ocasions per una simple negligència i per altres, per salvaguardar els interessos d'actors particulars s'esdevé el factor principal del mal estat de les masses d'aigua i la fràgil seguretat hídrica tan desitjada.

Davant aquesta situació, cal esmentar varis punts rellevants en relació a la proposta de Reglament de la planificació hidrològica que es pretén aprovar:

- 1- La manca d'una coordinació i coherència de les diferents polítiques sectorials interdepartamentals i intradepartamentals (sobretot en l'àmbit de l'urbanisme, agricultura, ramaderia, pesca i medi natural) en relació a la disponibilitats hídriques i els sistemes naturals aquàtics del districte de conca fluvial de Catalunya i que ha comportat un Pla de Gestió i Pla de mesures que tinguin un marcat caràcter correctiu en comptes de preventiu, tot i estar dins un marc d'emergència climàtica.
- 2- La manca d'una participació ciutadana efectiva més enllà de les exposicions públiques i els suposats processos de participació actuals.
- 3- La transparència i la rendició de comptes.
- 4- La manca d'un desenvolupament de les instruccions tècniques que donin contingut real, sentit i valor a les mesures que es pretenen considerar en el Pla de Mesures.
- 5- La inhibició de polítiques tributàries en l'àmbit de les Cia d'aigua, centrals hidroelèctriques, usos ramaders i agrícoles que realment siguin útils, i amb suficient impacte per a que siguin un incentiu adequat perquè aquests usuaris utilitzin l'aigua de la forma més racional i eficient possible, penalitzant el malbaratament o bé direccionin a

influir sobre el respecte dels cabals de manteniment fixats i l'adopció de condicionaments ambientals per reduir el seu impacte en el medi. El greuge comparatiu de l'impacte de l'aplicació del Cànon de l'aigua a les famílies enfront a les Cia d'aigua, centrals hidroelèctriques, usos ramaders i agrícoles (aquest darrer exempt) és inaudit i contràries a les orientacions, principis i requeriments de la DMA.

1- La manca d'una coordinació i coherència de les diferents polítiques sectorials interdepartamentals i intradepartamentals (sobretot en l'àmbit de l'urbanisme, agricultura, ramaderia, pesca i medi natural) en relació a la disponibilitats hídriques i els sistemes naturals aquàtics del districte de conca fluvial de Catalunya i que ha comportat un Pla de Gestió i Pla de mesures que tinguin un marcat caràcter correctiu en comptes de preventiu, tot i estar dins un marc d'emergència climàtica.

En la present proposta de Decret, en l'article 42.4 i 95.1 i 95.2 és on determina que durant un període de 6 mesos hi haurà tràmits de consulta interdepartamental del Pla de mesures i del Pla de Gestió, d'audiència institucional i informació pública, i a la Disposició addicional segona, es preveu coordinació entre la planificació hidrològica i la planificació de regadius. En resum, aquesta és la suposada coordinació que s'ha previst entre polítiques territorials, urbanístiques, agrícoles, ramaderes, d'espais de protecció natural, etc.

El que determina la Directiva Marc de l'Aigua, que hauria de ser *la política de les aigües*, adreçada a recuperar els nostres rius, aqüífers i ecosistemes aquàtics i on les polítiques hídriques sectorials coordinades convergeixen en una coherència final per a l'objectiu perseguit, s'ha convertit en el millor dels casos, i es seguirà convertint sinó hi ha un canvi en aquest reglament, en una simple juxtaposició de mesures pressupostaries disperses sense coherència, amb un caràcter totalment correctiu i això quan s'han determinat, ja que en nombrosos casos no hi ha res de res. Així, doncs, el que és una obligació tenint en compte el principi de coordinació de l'administració, una coordinació interorgànica entre diferents organismes i departaments de l'administració de la Generalitat, d'on emana i ha de sorgir la política de les aigües, no de l'ACA, sinó de la Generalitat, es constata que a la pràctica és inexistent. En aquest cas, és essencial que les polítiques hídriques en aquest context d'emergència climàtica operin com factors limitants de creixements urbanístics, agrícoles i ramaders (d'àmbit totalment industrial), tot adoptant polítiques que reverteixen l'alt grau de deterioració de les masses d'aigua a Catalunya. Tanmateix, és necessari incorporar polítiques de gestió de la demanda d'aigua per evitar crisis d'abastament, aspectes que en cap cas s'han concretat i reflectit amb actuacions concretes en la proposta d'aquest Decret. Tot plegat, s'esdevé que aquesta proposta de reglament segueix apostant no per una política global amb visió de futur de desenvolupament territorial, agrícola, ramader, ambiental i econòmic sinó una política correctiva de tancar forats. Aquesta mancança es pot observar clarament en aquesta proposta de Reglament (article 7), i en les previsions de demandes, en els quals no hi ha cap estudi, ni avaluació, ni s'ha establert cap previsió en funció de les futures polítiques territorials, econòmiques, agrícoles, ramaderes i ambientals de la Generalitat, per tant esdevé absurd planificar res sinó s'ha avaluat res, constatant-se que la única direcció presa és de nou la improvisació.

Així, doncs, es sol·licita (1) que en aquesta proposta de Reglament es fixi, i es doti dels recursos necessaris, per a una diagnosi integral de les polítiques urbanístiques, agrícoles, ramaderes, turisme, de protecció d'espais protegits, de connectivitat fluvial i de gestió de les desembocadures del riu (i dels dragats que es realitzen en alguns d'ells i que afavoreixen la salinització de l'aqüífer) amb la finalitat que aquesta Agència, com a responsable de la planificació hidrològica, vetlli per incorporar de la dimensió hídrica en totes les polítiques sectorials amb impactes potencials en el cicle integral de l'aigua. Tanmateix, es considera fora de lloc la disposició addicional segona que preveu tan sols una coordinació amb agricultura deixant de banda la coordinació amb ramaderia, pesca (per la connectivitat fluvial), urbanisme, turisme, de protecció d'espais protegits, costes (pels dragats en desembocadures dels rius), etc i per tant se'n sol·licita la seva retirada o bé la incorporació de la resta de Departaments en competències amb urbanisme, ramaderia, pesca (connectivitat fluvial), espais protegits i amb la gestió de l'espai marítimoterrestre (pel dragat de desembocadures).

2- La manca d'una participació ciutadana efectiva més enllà de les exposicions públiques i els suposats processos de participació actuals.

La inhibició d'una governança de les polítiques de l'aigua que es basi en la transparència, integritat, rendició de comptes i participació ciutadana amb els principis bàsics al qual s'està subjecte quan s'actua des d'una administració pública que són els d'objectivitat, neutralitat, imparcialitat, responsabilitat i treballar en benefici de la societat i per la satisfacció de l'interès general i la inhibició per part dels responsables polítics de la Generalitat, i de la direcció d'aquesta ACA, per afrontar els canvis necessaris i imprescindibles en la gestió de l'aigua d'aquest país i en les seves polítiques sectorials, comporta la perpetuació de les problemàtiques ambientals.

En efecte, la veritable transparència és aquella que explica **com** s'han pres les decisions i no aquella que es limita a anunciar les mateixes. Que sigui preceptiva la participació ciutadana en un procediment de desenvolupament normatiu com són els Plans i programes relacionats amb el cicle de l'aigua no garanteix per si sola que aquesta participació sigui de qualitat. De fet, l'experiència demostra que, en ocasions, quan es fa participació sense convicció i només perquè és preceptiva pot ser fins i tot contraproductiu si no s'acompanya de voluntat i compromís polític. Arribat aquest punt cal esmentar un exemple d'aquest darrer 3r Cicle de planificació:

Fets ocorreguts en aquest tercer cicle (pendent d'aprovació).

Si bé hom podria pensar que en l'esperit d'una tramitació de nova normativa de planificació hidrològica les mesures d'estalvi i eficiència en la gestió de l'aigua caldria considerar-les com evidents, una anàlisi de l'actual proposta pendent d'aprovació mostrava clarament el contrari per a les actuals concessions atorgades als sectors de major ús de l'aigua d'aquest país: abastaments amb alta i en baixa, usos agrícoles i aprofitaments hidroelèctrics.

En la proposta de Decret, per a les concessions ja existents, ens els sectors abans esmentats, i a efectes d'estalvi i eficiència, hi havia 2 articles que en parlaven:

Per a abastament:

25.5 Els ens titulars o gestors de xarxes d'abastament que disposin de captacions d'aigües subterrànies i que tinguin un rendiment inferior al 60% han de presentar a l'Agència Catalana de l'Aigua un pla de renovació i millora abans del 31 de desembre de 2027 en què es defineixi i quantifiqui les actuacions concretes plantejades a curt (5 anys) i mitjà termini (10 anys), llevat que les pèrdues s'infiltrin al mateix aquífer on hi hagi la majoria de les captacions de l'abastament.

Per a usos agrícoles i hidroelèctrics no hi havia cap articulat que determinés i exigís el seu estalvi i eficiència en les concessions ja atorgades per aquesta Agència (les més importants)

Per a tots els usos, es preveia:

β6.3 En el marc del procediment de revisió o de modificació de les condicions de concessions per a l'aprofitament d'aigües procedents de masses d'aigua declarades en mal estat o en sistemes de gestió deficitaris, es pot imposar el deure de les persones titulars d'adoptar mesures d'optimització, estalvi i minimització de l'impacte quan sigui necessari per a l'assoliment dels objectius ambientals. Entre aquestes mesures es pot optar, entre altres, per l'aplicació de les millors tècniques disponibles per optimitzar l'eficiència de l'ús de l'aigua, la reubicació de les captacions, les modificacions en el règim d'explotació i la utilització d'aigües regenerades, així com la possibilitat d'imposar la substitució de la totalitat o part dels cabals concessionalers per altres de diferent origen.

Consideracions

a) Com s'ha esmentat en la proposta de Pla de Gestió aquest aspecte d'estalvi i eficiència en l'àmbit urbà, havia quedat reduït i relegat a l'article 25 apartat 5 que disposava el següent:

25.5 Els ens titulars o gestors de xarxes d'abastament que disposin de captacions d'aigües subterrànies i que tinguin un rendiment inferior al 60% han de presentar a l'Agència Catalana de l'Aigua un pla de renovació i millora abans del 31 de desembre de 2027 en què es defineixi i quantifiqui les actuacions concretes plantejades a curt (5 anys) i mitjà termini (10 anys), llevat que les pèrdues s'infiltrin al mateix aqüífer on hi hagi la majoria de les captacions de l'abastament.

Es prega al lector d'aquestes escrit que llegeixi amb atenció novament l'articulat, reflexioni sobre el contingut del mateix i en tregui les seves pròpies conclusions respecte a l'ambició que es va posar per fomentar normativament l'estalvi d'aigua en un context d'emergència climàtica. Probablement arribarà la conclusió que la lleugera embranzida inicial queda desinflada per la lògica de la part final.

En un anàlisi més detallat de la proposta d'articulat, i d'acord amb aquest precepte, són 3 els requisits per a la millora de l'eficiència a els ens titulars o gestors de xarxes d'abastament:

- a) Que siguin d'aigües subterrànies.
- b) Que tinguin un rendiment inferior al 60%.
- c) Que les pèrdues de la xarxa **no** s'infiltrin al subsol.

Quan es compleixen aquestes condicions els ens titulars o gestors de xarxes d'abastament haurien de presentar un pla de renovació i millora abans del 31 de desembre de 2027 (o sigui d'aquí 5 anys - termini no gaire ambiciós) en que defineixi les actuacions concretes fins el 2032 i el 2037.

En resum de la proposta d'articulat és desprèn:

- 1- Les xarxes d'abastament d'aigües superficials, les més importants d'aquest país, i amb diferència, no estan incloses i per tant no hi ha obligació respecte a l'eficiència i l'estalvi en l'abastament urbà quan tenen aquest origen. Tampoc estan incloses les xarxes d'abastament amb origen les dessaladores.
- 2- Pels abastaments d'aigües subterrànies, el que tinguin rendiments inferiors al 60%, és a dir de cada 100 litres en perden 40 pel camí, hauran de pensar a mirar-se el tema, però... si les pèrdues s'infiltrin al subsòl no caldrà fer res. Està clar i és evident que les pèrdues d'una xarxa d'abastament s'infiltrin al subsòl per la qual cosa és una observació que esdevé absurda a menys que l'objectiu final sigui que l'article no serveixi per res, a part d'utilitzar-lo esbiaixadament per fer propaganda a partir de maquillades notes de premsa.

El resum final és que aquesta proposta d'articulat no és de cap utilitat ja que no incideix ni els abastaments d'aigües superficials, ni en els de dessaladores ni tampoc en els d'aigües subterrànies (com s'acaba de mostrar). I així s'acabava convertint en una comparsa de carnaval que distreu a la ciutadania però sense cap rerefons substantiu i útil, on se li ha volgut donar certa aparença però sense contingut real pràctic la qual cosa és inacceptable quan ja estem immersos una situació d'emergència climàtica. Per concloure cal dir que aquest articulat esdevé una icona, un monument, un veritable tresor de plom amagat en les 2000 pàgines de la proposta de PdG i PdM, emergeix com una encarnació, com el moll de l'ós de la veritable política en l'estalvi i eficiència de la gestió de l'aigua per la que ha optat la Direcció de l'ACA: la de no fixar i exigir sota cap cas l'estalvi i l'eficiència en la gestió i explotació de les concessions dels ens titulars o gestors de xarxes d'abastament ja sigui en alta o en baixa (l'ús amb major consum d'aigua de les conques internes de Catalunya). Una proposta d'articulat que erosiona qualsevol credibilitat d'aquesta Direcció, i de la proposta de Decret, de PDG i Pla de mesures que faci referència a prendre mesures fer front de forma lògica i racional al canvi climàtic.

b) Per al reg agrícola i aprofitaments hidroelèctrics no hi havia cap articulat normatiu que determini i exigeixi el seu estalvi i eficiència en les concessions ja atorgades (les més importants).

c) Per a tots els usos la proposta de Decret, esmentava:

36.3 En el marc del procediment de revisió o de modificació de les condicions de concessions per a l'aprofitament d'aigües procedents de masses d'aigua declarades en mal estat o en sistemes de gestió deficitaris, es pot imposar el deure de les persones titulars d'adoptar mesures d'optimització, estalvi i minimització de l'impacte quan sigui necessari per a l'assoliment dels objectius ambientals. Entre aquestes mesures es pot optar, entre altres, per l'aplicació de les millors tècniques disponibles per optimitzar l'eficiència de l'ús de l'aigua, la reubicació de les captacions, les modificacions en el règim d'explotació i la utilització d'aigües regenerades, així com la possibilitat d'imposar la substitució de la totalitat o part dels cabals concessionals per altres de diferent origen.

En un anàlisi més detallat de la proposta d'articulat, i d'acord amb aquest precepte, eren 3 els requisits pels quals l'administració hidràulica podia imposar (és a dir si vol) el deure d'adoptar mesures d'optimització, estalvi i minimització de l'impacte.

- a) Que hi hagi un procediment de revisió o modificació de la concessió en curs.
- b) L'aigua ha de procedir de masses en mal estat ecològic o sistemes de gestió deficientes.
- c) Que sigui necessari per a l'assoliment dels objectius ambientals

Quan es compleixen aquestes condicions es podria imposar a les persones titulars de la concessió l'adopció de mesures d'eficiència, estalvi i/o modificació o substitució dels recursos.

En resum de la proposta d'articulat es despenia:

- a) Els aprofitaments que no estan subjectes a un procediment administratiu de revisió o modificació, o sigui la immensa majoria dels aprofitaments del país, l'administració hidràulica s'autolimitava fixant que no els pot exigir mesures d'estalvi i eficiència.
- b) Els aprofitaments situats en masses en bon estat ecològic o sistemes no deficitaris no hi havia cap exigència per la presa de mesures d'estalvi i eficiència. Tanmateix, seria lògic considerar que les mesures per a l'estalvi i eficiència s'havien de fixar a totes les masses d'aigua com a principi de governança bàsic, lògic i racional del segle XXI i vistes les pessimistes previsions.
- c) Sinó era necessari per l'assoliment dels objectius ambientals fixats no calia tampoc prendre mesures d'estalvi i eficiència
- d) En l'article 36.3 s'atorgava a l'administració una potestat discrecional de l'organisme de conca, "es pot imposar...." quan de fet, i vista l'emergència climàtica en què estem immersos, és una acció urgent la que es precisa, ja no es pot esperar més i per tant ha de ser una exigència normativa concreta d'actuar adreçada a l'organisme de conca i per tant s'ha de modificar especificant clarament que "s'imposarà.....". En cap cas era acceptable la inhibició en la fixació de mesures per a l'estalvi i eficiència en les concessions de major volum atorgades per aquesta administració hidràulica que mostren una clara iniquitat pel que fa al repartiment dels esforços requerits en la gestió de l'aigua dels principals usuaris/consumidors (les més importants) enfront a l'ús urbà de les famílies.

El resum final és que aquesta proposta d'articulat, esdevenia una altra joia de la corona, d'aquesta proposta de Decret normatiu del Pla de Gestió (PdG) i Programa de mesures (PdM) i de la inhibició de la presa de mesures per exigir estalvi i eficiència en els grans consumidors d'aquest país. De fet, mostrava un clar i evident sotmetiment d'aquesta Direcció davant als actors amb pes rellevants en la gestió d'aigua. Aspecte que ja hem vist en altres actuacions polítiques i que parteix d'una concepció errònia que les mesures d'estalvi i eficiència són una despesa (per l'actor a qui es vol afavorir) en comptes d'una inversió que li permetrà i facilitarà l'ús de l'aigua en un context d'emergència climàtica i amb un reducció evident i manifesta dels recursos disponibles (actualment entre un 20 -30 %).

El que és inaudit és que una planificació hidrològica no hi hagi res de res, en quan fixar normativament percentatges objectiu d'estalvi i eficiència en els usos d'abastament urbà en baixa

i en alta, usos agrícoles o bé en els usos hidroelèctrics en l'explotació dels aprofitaments de concessions ja atorgades per aquesta ACA.

Davant d'aquest fet, és inevitable que un hom es tornes a preguntar de que serveixen els centenars i centenars d'hores dedicades (i els diners destinats) en els processos de participació ciutadana respecte a la gestió de l'aigua i a la millora de l'estat de les diferents masses d'aigua, si la direcció d'aquesta ACA mostra una manca de voluntat d'afrontar uns reptes tan lògics, racionals i necessaris com són l'estalvi i l'eficiència en l'ús de l'aigua dels grans consumidors d'aquest país. I una altra vegada s'arriba a la conclusió que els actors beneficiaris de l'aplicació de la normativa d'aquest Pla posen de relleu, i en evidència, que la veritable influència i participació real es realitza en despatxos a porta tancada.

Una vegada exposat aquest fet que mostra realment la pobresa de qualitat de l'actual participació ciutadana que ha portat a terme aquesta Agència en aquest 3r cicle, basat més en la estètica que amb la funcionalitat, cal afegir i denunciar davant aquesta Agència la pèssima qualitat del retorn de les al·legacions presentades per aquesta entitat, per cert sense que s'hagi rebut cap resposta.

Efectivament, el contingut de l'escrit de queixa que es va presentar és el següent:

El passat mes d'agost hem rebut la contesta als escrits d'al·legacions que vàrem presentar dins del procés de participació del Pla de Gestió del Districte de Conca de Catalunya. Una vegada examinat el mateix, considerem que hi ha tres aspectes a destacar:

- 1- La pèssima transcendència dels processos de participació. Si bé la participació ciutadana és un dret de la ciutadania que fa referència a la seva capacitat d'incidir d'alguna manera en els afers públics, a la realitat es constata que el procediment que ha portat a terme aquesta Agència s'ha acabat convertint en un pur tràmit administratiu d'obligat compliment però buit de contingut real. Els resultats d'aquest procés de participació han esdevingut absolutament inútils davant d'aspectes de consens com per ex. la necessitat de l'eficiència i l'estalvi en l'ús de l'aigua i més en un evident entorn de canvi climàtic. Si bé aquestes entitats hem proposat l'adopció de tot un seguit de presa de mesures concretes i obligades a les concessions atorgades per aquesta Agència en els sectors amb més incidència ambiental com són els subministraments d'aigua en alta, les companyies subministradores d'aigua, els usos agrícoles o bé els aprofitaments hidroelèctrics, tot ells amb evidents i manifestos marges de millora, la Direcció d'aquesta Agència ha optat per posposar per més endavant aquestes mesures, o en el millor dels casos atorgar subvencions i ajudes, sense que d'aquest manera s'incideixi on és necessari l'actuació sinó de la voluntat d'actuació d'una entitat determinada.*

Està clar que el que es suposa que és la política com a art d'intentar fer reals els somnis col·lectius s'ha reduït a la gestió de les percepcions de la població, és a dir limitar-se a donar l'aparença que s'està fent alguna cosa. Tot plegat, s'observa clarament que les polítiques públiques han caigut en mans de sectors molt determinats que són els que realitzen la veritable participació en els despatxos i tanquen / posposen amb clau i pany qualsevol possibilitat de canvi.

- 2- Manifestar el nostre malestar per la pobra qualitat de les motivacions de les respostes donades a sol·licituds realitzades que en línies generals, i de forma resumida, han seguit dues estratègies diferents: a) Donar una resposta que no té res a veure amb la sol·licitud realitzada b) Donar una resposta que l'administració ja ho pot fer (quan el que es demana és que aquesta administració ho faci, és a dir que actui, i no dilati més en el temps la seva facultat d'actuació). En resum, no entren a valorar i concretar les actuacions proposades sinó a la possibilitat que té l'administració d'executar-les (sense concretar res).*

No n'hi ha prou en donar una resposta exposant uns suposats motius de la decisió d'aquesta administració, sinó que aquests han de ser lògics, coherents, objectius, neutrals, imparcials i on s'assumeixin responsabilitats i compromisos amb l'objectiu de treballar en benefici de la societat i per la satisfacció de l'interès general. En resum davant de les propostes realitzades concretes encaminades a resoldre les problemàtiques detectades no es rebut, ni acceptable, donar respostes dilatòries per sortir del pas i el més greu no prendre mesures per revertir la problemàtica. Sinó s'accepten les propostes de les al·legacions aquesta administració té el deure d'explicar d'una forma clara i transparent com es resoldran les problemàtiques detectades i explicant les mesures que es prendran per a la seva reversió.

- 3- *La publicació de notes de premsa d'aquesta Agència on es fa esment de l'acceptació de propostes del procés de participació però que a la realitat, en la resposta que se'ns ha donat, s'han desestimat, posa de relleu la manifesta incoherència i la pèssima gestió de la política hidràulica de la Direcció d'aquesta entitat. Així, a títol d'exemple, si bé en les notes de premsa s'anunciava finalment la reclamada constitució dels Consell de Conca com a òrgan de participació ciutadana, en la resposta en les al·legacions no s'ha acceptat la proposta de la seva creació, mostrant una manifesta manca de credibilitat.*

Respecte a les al·legacions que varem presentar al Pla de Gestió del Districte de Conca Fluvial de Catalunya i al Programa de Mesures podem entendre que no totes les nostres propostes siguin acceptades, però no tolerem és que siguin ignorades o respostes que no tenen cap mena coherència amb la sol·licitud realitzada denotant certa dispersió mental o distracció en les contestes. Fets que són inacceptables i que han succeir repetidament en la resposta de les al·legacions presentades per aquesta entitat.

Per tot això, aquest entitat retorna l'escrit de resposta a aquesta Agència, tot sol·licitant:

- a) *Que refaci l'escrit de retorn de les al·legacions d'aquesta entitat al Pla de Gestió del Districte de Conca Fluvial de Catalunya i al Programa de Mesures i que en el nou escrit de resposta a les al·legacions es respongui a cada sol·licitud realitzada amb respostes que estiguin degudament motivades tant jurídicament com tècnicament, sense banalitats ni apreciacions sense fonament, exposant d'una forma clara i transparent com es resoldran les problemàtiques detectades i explicant les mesures que es prendran per a la seva reversió.*

Malaurament no s'ha rebut cap resposta per part d'aquesta Agència, estant a l'espera de realitzar la possible queixa al Síndic de Greuges.

Finalment en relació a la participació ciutadana, l'únic òrgan vigent territorial per a la participació ciutadana en la gestió efectiva dels recursos hídrics en el període que dura un Pla de Gestió són les comissions de desembassament, i donada la situació que el seu funcionament no afavoreix la participació de tots els sectors, i que aquestes comissions no existeixen a totes les conques, ja que no hi són en les conques sense embassament (pe, la conca del Fluvià, Francoli, Gaià, etc), i que a l'ordre del dia es focalitza només en l'ús d'aigua dels embassaments com a recurs, però no es tracten altres temes que tenen incidència en la conca fluvial i al seu funcionament, **reivindiquem** els consells de conca, com a eina de participació i gestió dels nostres rius. Els Consells de Conca, aprovats pel Parlament i anul·lats el 2011 per la "llei Omnibus", són avui dia molt més necessaris davant l'augment de fenòmens extrems deguts al canvi climàtic (inundacions, sequeres) i en l'adaptació de la societat al decreixement que ja tenim aquí. Cal, de totes, totes, disposar dels Consells de Conca com eines de participació ciutadana en el territori i en totes les conques, i no únicament per gestionar el recurs (com es fa ara), sinó per participar activament en la gestió integral del riu i en les actuacions que es porten a terme (gestió del bosc de ribera, connectivitat, etc) i en l'avaluació continuada de l'evolució de la planificació de les mesures aprovades en el Pla de Gestió i Programa de mesures.

De tot plegat es sol·licita (2) que en el reglament de planificació s'incorpori un apartat exclusiu de participació ciutadana en els mecanismes de la planificació i desenvolupament dels cicles de planificació en el qual es defineixi un marc d'actuació i un compromís en relació al procés de participació. És a dir, el reglament ha de preveure el marc de relació i els compromisos que s'assumeix la Direcció de l'ACA des de la coherència i l'honestedat, en la formulació de Plans i Programes, on s'estableixin els recursos per al seu desenvolupament, les regles de joc, la voluntat, els objectius dels processos, els límits del debat, els retorns públics, els compromisos, la transparència del procés, així com una avaluació final de tot el procés participatiu.

Tanmateix, en aquest articulat de participació cal establir també els processos de participació ciutadana i territorial en l'àmbit de les diferents conques (inicialment previst en la figura dels Consell de Conca) preveient-ne el marc i els mecanismes de participació (no només als rius que tenen embassaments per a la gestió dels recursos hídrics sinó a tots (evitant discrecionalitats) per a gestió integral de les diferents masses d'aigua de la conca.

Finalment, el reglament hauria de preveure i reconèixer la promoció d'iniciatives ciutadanes per impulsar processos participatius deliberatius.

3- La transparència i la rendició de comptes

En l'actual reglament no s'ha observat cap articulat en referència a l'article 12 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern en referència la quantificació dels mitjans humans i materials es posaran a disposició per al desenvolupament efectiu del Pla o programa.

Tanmateix, i tenint present la problemàtica de l'eficiència en l'ús de l'aigua cal donar transparència i publicitat als rendiments de les diferents xarxes d'abastaments, tant de transvassaments, com de subministraments municipals i supramunicipals, de comunitats de regants, de centrals hidroelèctriques en les concessions atorgades per aquesta Agència. La inhibició en la fixació normativa d'objectius d'estalvi i eficiència en els diferents grans usuaris / consumidors d'aigua es considera unes de les majors mancances d'aquesta proposta de Reglament no estan en concordància d'aquesta manera amb l'article 47, i els seus diferents apartats, del Reial Decret 907/2007, de 6 de juliol del Reglament de la Planificació hidrològica.

En relació a la rendició de comptes aquesta esdevé clau per a comprovar l'efectivitat de les mesures administratives ordinàries del dia a dia. Ja en el passat Pla de Gestió aquesta entitat va demanar la determinació d'objectius específics i concrets clarament avaluable i públics, en resum, informació concreta i concisa de l'evolució real de l'efectivitat de les mesures preses per l'administració i per tant directament també de la millora del medi. Malaurament en l'actual reglament tampoc s'ha previst posar a l'abast de la ciutadania, ni s'ha fomentat la transparència de taules comparatives de l'evolució de l'efectivitat de les mesures.

De tot plegat es sol·licita (3) que s'incorpori en el reglament l'obligatorietat de la quantificació dels recursos humans i materials necessaris per al desenvolupament del Pla / Programa, així com la transparència i publicitat als rendiments de les diferents xarxes d'abastaments, tant de transvassaments, com de subministraments municipals i supramunicipals, de comunitats de regants, d'empreses privades de regadiu (amb consums superiors a 0,5 Hm/any), de centrals hidroelèctriques en les concessions atorgades per aquesta Agència.

Finalment es sol·licita la rendició de comptes de les mesures aprovades en Pla, així com els índex d'objectius específics i concrets clarament avaluable i públics, en resum, informació concreta i concisa de l'evolució real de l'efectivitat de les mesures preses per l'administració i per tant directament també de la millora del medi.

4- La manca d'un desenvolupament de les instruccions tècniques que donin contingut real, sentit i valor a les mesures que es pretenen considerar en el Pla de Mesures.

En les aportacions anteriors s'han de posar de relleu varis exemples que s'han aprovat amb l'actual Reglament de la planificació hidrològica vigent i que mostren com de deficient és l'actual reglament, bàsicament per la manca de definició d'aspectes concrets. En la normativa estatal el reglament de planificació va ser concretat per l'ordre de ARM 2008/2556/2008, de 10 de setembre, pel que s'aprovava la instrucció de planificació hidrològica, la qual cosa el dotà d'una base tècnica de detall, concreta i clarificada per evitar omissions intencionades o interpretacions esbiaixades. Així, doncs, es sol·licita (4) que l'actual proposta de reglament vagi acompanyat de les corresponents instruccions de planificació hidrològica on es detalli amb una precisió raonable, i suportada pel coneixement tècnic i científic, els diferents apartats i articulats del contingut dels diferents Plans i programes a desenvolupar.

5- La inhibició de polítiques tributàries en l'àmbit de les Cia d'aigua, centrals hidroelèctriques, usos ramaders i agrícoles que realment siguin útils, i amb suficient impacte per a que siguin un incentiu adequat perquè aquests usuaris utilitzin l'aigua de la forma més racional i eficient possible, penalitzant el malbaratament o bé direccinon a influir sobre el respecte dels cabals de manteniment fixats i l'adopció de condicionaments ambientals per reduir el seu impacte en el medi. El greuge comparatiu de l'impacte de l'aplicació del Cànon de l'aigua a les famílies en enfront a les Cia d'aigua, centrals hidroelèctriques, usos ramaders i agrícoles (aquest darrer exempt) és inaudit i contràries a les orientacions, principis i requeriments de la DMA.

1) **Polítiques tributàries adequades en l'àmbit de les companyies d'aigua, centrals hidroelèctriques, usos ramaders i agrícoles per al foment de l'estalvi i eficiència de l'aigua.**

Tot i que actualment a les entitats subministradores, les centrals hidroelèctriques i els usos ramaders estan subjectes al Cànon de l'aigua, i els agrícoles estan exempts, aquests, a la vista dels fets, no són útils i amb suficient impacte per a que siguin un incentiu adequat per a que aquests usuaris utilitzin l'aigua de la forma més racional i eficient possible, penalitzant el malbaratament o bé serveixin per a afavorir el respecte dels cabals de manteniment fixats i l'adopció de condicionaments ambientals per reduir el seu impacte en el medi. El greuge comparatiu de l'impacte de l'aplicació del Cànon de l'aigua a les famílies i indústries enfront a les entitats subministradores, centrals hidroelèctriques, usos ramaders i agrícoles (aquest darrer exempt) és inaudit i contràries a les orientacions, principis i requeriments de la DMA.

Cal el disseny d'una tarifa tributària que fomenti l'eficiència, la seguretat hídrica i la millora dels ecosistemes i per tant cal passar de l'estès "qui contamina paga" a "qui provoca afectació paga" amb una tarifa que premiï el més eficient i amb menys impacte.

Així, doncs, per al disseny de la tarifa és convenient tenir en compte una sèrie d'objectius: eficiència, equitat, suficiència, simplicitat i la promoció de la conservació del recurs. Per això, (i) per a les entitats subministradores en alta i en baixa es proposa una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència del rendiment de la xarxa com factor determinant en el pagament del tribut; (ii) per a centrals hidroelèctriques es proposa una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència del respecte dels cabals de manteniment i de l'adopció de mesures correctores (connectors fluvials i tancaments de canals a cel obert) com factors determinants en el pagament del tribut; (iii) per a usos ramaders treure l'exempció actual "sinó genera contaminació" i es proposa una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència en el volum de residus ramaders generats en base la número de caps de bestiar; i (iv) per a usos agrícoles es proposa una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència respecte a l'eficiència i la penalització dels consums excessius com factors determinants en el pagament del tribut.

En resum, cal que un disseny de les tarifes que siguin justes i imparcials, de manera que no generin injustificadament, com succeït actualment, tractes discriminatoris sobre cap usuari o grup d'usuaris i tot amb l'objectiu de contribuir equitativament al foment de l'eficiència, la seguretat hídrica i la millora dels ecosistemes.

Així, doncs, es sol·licita (5) que s'incloguin en el Reglament les previsions d'una nova estructura tarifària, a desenvolupar en forma de Llei, on (i) per a entitats subministradores en alta i en baixa es proposi una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència del rendiment de la xarxa com factor determinant en el pagament del tribut; (ii) per a centrals hidroelèctriques es proposi una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència del respecte dels cabals de manteniment i de l'adopció de mesures correctores (connectors fluvials i tancaments de canals a cel obert) com factors determinants en el pagament del tribut; (iii) per a usos ramaders treure l'exempció actual "sinó genera contaminació" i es proposi una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència en el volum de residus ramaders generats en base la número de caps de bestiar; i (iv) per a usos agrícoles es proposi una estructura tarifària on hi hagi una clara incidència respecte a l'eficiència i la penalització dels consums excessius com factors determinants en el pagament del tribut.

De tot plegat es sol·licita (6) que en l'escrit de resposta a les al·legacions/aportacions a aquesta proposta de Reglament de Planificació hidrològica es respongui a cada sol·licitud realitzada esmentat clarament a quin número de sol·licitud correspon. També sol·licitem que les respostes estiguin degudament motivades tant jurídicament com tècnicament i amb un nexce de causalitat i concordància entre la sol·licitud i la resposta tot d'acord la Llei 19/2014 del 29 de desembre.